

DANS • EYMEKE VERHOEVEN BEELD KIM VOS

Nederlandstalige liedjes die dansen

Voor haar nieuwste voorstelling ging choreografe Isabelle Beernaert 'op een dieet van Nederlandse muziek'. Laat me, naar de klassieker van Ramses Shaffy, draait om loskomen van ingeprinte overtuigingen.

Emotie is het handelskenmerk van choreografe Isabelle Beernaert (46), die bij het grote publiek bekend werd door haar betrokkenheid bij de tv-programma's *So You Think You Can Dance* en *The Ultimate Dance Battle*. Haar zeer diverse dansgezelschap communiceert niet alleen met lichaamstaal, maar gebruikt ook stemgeluid en gezichtsuitdrukking. *Open the face*, sommeert Beernaert herhaaldelijk tijdens een repetitie in Amsterdam Zuidoost.

Laat me, de tiende voorstelling van Beernaert, gaat komende woensdag 20 november in première. Een van de dansers is Manon (24), Beernaerts oudste kind. 'Ze speelt weer een sterk karakter', glimlacht haar moeder.

'Te dik.' Manon kijkt het publiek doordringend aan, haar armen hangen langs het lichaam. 'Te lief. Te aanwezig. Te stil.' Steeds harder klinkt haar stem. 'Ik ben te dom. Ik eet te veel. Ik ben te mannelijk. Ik lees te langzaam. Ik ben te.' Ze stormt naar voren, schréúwt van frustratie.

"'Je bent té". Iedereen heeft die woorden in zijn leven op een andere manier gehoord', zegt Isabelle Beernaert, terwijl ze in de kantine van de repetitieruimte haar handen aan een kop thee warmt. 'Dat beïnvloedt je zelfliefde. Zeker als het komt van mensen waar je tegenop kijkt. Je gaat denken dat je smaller moet worden, kleiner, stiller ...'

Beernaert was 14 toen haar ouders scheidden. Zijzelf zat sinds haar achtste op een internaat in Antwerpen, vanwege de balletacademie.

Dit is uw tiende voorstelling, maar de eerste met een Nederlandse naam.

'Alle muziek in de show, ook de instrumentele, is gemaakt door Nederlanders en Belgen. Die

keuze nam ik vrij impulsief; ik heb er later zo mee geworsteld! Het Nederlands was altijd puur functioneel voor me. Zwaar en bot, vond ik het. Mijn mama is Franstalig, mijn vader Vlaams. Omdat ik doordeweeks niet thuis in Kortrijk was, had ik de kern van de scheiding niet meegemaakt, maar ik voelde het verdriet en de agressie. Als kind trok ik onbewust naar mijn moedertaal.

In de beginfase van *Laat me* miste ik het vurige van de Latijnse talen ontzettend. Tot mijn partner en artistiek rechterhand Daniel Borst 'De Lucht Zit Nog Vol Dagen' stuurde, van Gerard Maasakkers, gezongen door de Curaçaos-Nederlandse Izaline Calister. Je hebt in het Neder-

'Te lang is geprobeerd de vrouwelijke energie te temmen.'

lands veel smartlappen en kleinkunstliedjes. Maar dit lied: dat danst! Het zingt het leven, maar niet op een te ernstige manier. Er zit iets heel lyrisch in. Je kunt je niet voorstellen hoe gelukkig dat me maakte. Het gaf me zo'n nieuwe drive! Ik ben heel veel liedjes gaan luisteren. Die konden natuurlijk niet allemaal in de voorstelling. Eerst moest ik mezelf een overdosis geven, om vervolgens door een intuïtief proces tot de kern te komen.

Ik leef nu meer in vrede met de Nederlandse taal, heb de zachte kant ervan leren kennen en ben het melancholische gaan appreciëren. Ik

weet niet of het cliché is, maar een van de eerste liederen in de voorstelling is 'De taal van mijn hart', van Stef Bos. Mijn papa is Vlaams. Ik was een deel van mijn hart aan het ontwijken.'

Als naakte baby's liggen de dansers in foetushouding op het podium. Langzaam rollen ze naar achteren, totdat slechts hoofdrolspeler Sofie Konings over is. Op de tonen van Oosterhuis' lied 'Ken je mij?' komt Isabelle Beernaert tussen de decorstukken door op. Een gouden gewaad volgt de lijnen van haar lichaam. Na Beernaerts solo neemt Konings haar plek over.

Beernaert legt uit: 'Ik vertegenwoordig in dat gouden kleed de ziel. Sofie, in het wit, wordt geboren: zij is een nieuw leven op aarde en heeft besloten het anders te doen dan de rest. Tegelijkertijd moet ze integreren. Eigenlijk vraagt ze: laat me mijn fouten maken, want daardoor leer ik.'

Het liedje 'Laat me' is mijn kerninspirator: een kreet van de ziel. Het is in de voorstelling te horen, maar we gaan er geen pirouettes op doen, dat is te cliché. Ik wil dat lied vertellen!'

Door middel van andere muziek?
'Ja!'

U heeft het in interviews vaak over de ziel.
'Die bewoording gebruik ik sinds ik klein ben. Er gebeuren nare dingen als we niet luisteren naar onze ziel. We moeten beseffen dat het stemmetje in ons hoofd – wat we denken dat goed voor ons is – niet altijd het stemmetje van ons hart is.'

Dansers, en ik denk ook veel zangers en componisten, zijn automatisch gericht op hun ziel. Iedereen wordt geboren als artiest. Maar op-

Isabelle Beernaert danst in haar voorstelling zelf in een gouden kleed: 'Ik vertegenwoordig in dat gouden kleed de ziel.'

voeding, de samenleving en religies proberen ons in een bepaalde vorm te krijgen. "Doe zo, dan ben je flink." "Niet roepen, niet te veel lachen," Beernaert zwaait met opgestoken wijsvinger: "niet te luid lachen!" Waarom niet?! Mijn zielenkreet is heel sterk. Vaak hoor ik dat ik open en impulsief ben. Ook tegenover de media. We zijn toch allemaal mensen? Ik ben een mens, een vrouw, met problemen. Toon mij iemand die geen nederlagen heeft gehad in zijn leven, die niet heeft geleden. Waarom zouden we dat dan moeten verschuilen? 'Laat me' staat ook daarvoor.

Anderen kunnen je zo onzeker maken. Pas had ik een affiche gemaakt waar ik blij mee was, tot ik er kritiek op kreeg. Je kunt nog zo sterk zijn, maar je wordt beïnvloed. Je moet heel veel innerlijke kracht hebben.' Beernaert legt haar vuist op haar hart.

Religie kan ook een bevrijdend gevoel geven, juist omdat je die kracht buiten jezelf mag zoeken en je niet hoeft te conformeren aan de verwachtingen van de wereld.

Heel even is de spraakzame choreografe stil. 'De ziel staat altijd in relatie tot de stem van het hogere. Dat is ook belangrijk voor mij.' Ze

legt haar hand op mijn arm en buigt naar voren. 'Het is eigenlijk een geheim. Mensen plaatsen je zo snel in een hokje als je erover begint. Ik ben tegen dwingende regels en misbruik van macht in religie; geloof mag geen doctrine worden. Het moet zachtjes, op een lieve manier, door muziek en natuur.

Tijdens de voorbereidingen voor een eerdere voorstelling, Tabula Rasa, ben ik met het gezelschap vijf weken in het bos geweest, om de dansers zo veel mogelijk uit hun eigen realiteit te trekken. Met Aziatische spiritualiteit, maar ook met westerse invloeden. Een vuurritueel, Tibetaanse klankschalen, Tai Chi: van klassiek religieus tot sjamanistisch. Je kunt er niet onderuit: dat transformeert je. De hoofdrolspeelster uit de huidige show, Sofie, was er ook bij. Zij heeft een jaar niet gedanst om zichzelf te zoeken en geeft nu yoga aan de groep, waardoor de dansers bij hun spirituele kant komen. Daar ben ik haar heel dankbaar voor. 'Ken je mij?', geschreven door Huub Oosterhuis, is trouwens gebaseerd op psalm 139.'

Manon Beernaert en Sofie Konings paraderen over het podium. Ze wiegen met hun heupen, gooien hun haar los. Dansen in spiegelbeeld. Ter-

wijl de zomerse deun 'Twee meisjes' van Raymond van het Groenewoud draait, worden hun bewegingen venijniger, tot ze vechtend over elkaar rollen.

'Mijn vier jaar jongere zusje verloor ik in 2002 aan een motorongeluk. Met mijn oudere zus heb ik praktisch geen contact meer. Je groeit ermee op, slaapt in dezelfde kamer, draagt elkaars kleren ... En nu zo ver van elkaar verwijderd door omstandigheden. Bij mij geldt dat voor mijn zus, voor een ander is het misschien een vriendin. Er zit collectieve pijn in de wereld als het gaat om vrouwen.

Mannelijke energie is als de zon: constant, krachtig, hij schijnt altijd. Vrouwelijke energie is als moeder aarde: wisselend per seizoen, ontwikkelend van geboorte tot dood – dat brengt emotie met zich mee. We moeten de schoonheid van beiden zien. Ze hebben lang geprobeerd de vrouwelijke energie te temmen.' Fluisterend: 'Dat kan niet! Kijk naar de natuur: hoe meer beton je op de aarde giet, hoe heftiger die reageert.

Ik word zo boos van alle #metoo-verhalen. Het is klaar, we moeten dat stoppen! Als danseres en model zag ik hoe getrouwde, oudere man-

nen flirten met mooie, jonge pruimpjes. Soms kan je als meisje niet anders dan erop ingaan, anders word je niet meer geboekt.'

Heeft u dat zelf ook meegemaakt?

'Ik woonde een tijdje in Parijs en was daar op pas bij een Belgisch koppel. Mijn ouders hadden me min of meer aan hen toevertrouwd; ik geloof niet dat ik ze dit verhaal ooit heb verteld. Dat stel was ook model, de man daarnaast fotograaf. Toen zij er niet was, heeft hij daar misbruik van gemaakt. Ik was 17. Het was niet alsof ik nog nooit iets had ondernomen op lichamelijk gebied, maar ik was zo verward. Die emotie heeft zich denk ik gereflecteerd in het knieletsel dat me terug naar België bracht. Om mijn heupen te versterken, verdiepte ik me in etnische stijlen, breakdance en hiphop. Ik ben dankbaar voor die aanvullingen op mijn klassieke dansopleiding. Nare dingen kunnen ons veel leren. Het leven test ons. Je moet dingen verwerken, maar je hoeft niet gebroken te blijven. Je kunt er iets mee gaan doen. Die boodschap wil ik graag uitzenden aan jongere generaties.' ■

SPEELDATA

- Op de website van Isabelle Beernaert zijn een impressievideo en de speeldata van de voorstelling te vinden. De laatste show is op 29 februari.
- isabellebeernaert.com/nl/laat-me